

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Play by the rules? : coordination of EU sustainable development policies and the importance of the politico-legal context

Kamphof, R.

Citation

Kamphof, R. (2018, November 22). *Play by the rules? : coordination of EU sustainable development policies and the importance of the politico-legal context*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/67085>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/67085>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/67085> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Kamphof, R.

Title: Play by the rules? : coordination of EU sustainable development policies and the importance of the politico-legal context

Issue Date: 2018-11-22

Samenvatting Proefschrift (Dutch executive summary)

Volgens de Spelregels? Coördinatie van Europees Duurzaam Ontwikkelingsbeleid en het Belang van de Politiek-Juridische Context

De bijdrage van de Europese Unie en haar lidstaten aan wereldwijde duurzame ontwikkeling krijgt toenemende aandacht in de literatuur. De verwachting is dat deze aandacht toeneemt met twee belangrijke internationale akkoorden: het Klimaatakkoord van Parijs en de Agenda 2030 van de Verenigde Naties met haar zeventien Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDGs). In de literatuur ontbreekt nog aandacht voor het politieke effect van juridische bevoegdheden op coördinatie van EU en lidstaten in gezamenlijk duurzaam ontwikkelingsbeleid. In dit proefschrift worden verschillende casestudies gebruikt: 1) alternatieve brandstoffen, 2) 'Team EU' in klimaatonderhandelingen en 3) implementatie van de VN Agenda 2030 en de SDGs. Het proefschrift verkent het potentieel van juridische bevoegdheden als onafhankelijke variabele en verklarende factor van de afhankelijke variabele: coördinatie van EU en lidstaat actoren in (besluitvorming, onderhandelingen en implementatie van) duurzaam ontwikkelingsbeleid. Bij elke casestudie wordt gebruik gemaakt van dezelfde soort bronnen: de Verdragen van de EU, juridische documenten, arresten voor het Europese Hof van Justitie, (overige) officiële beleidsdocumenten, literatuur en zevenenvoertig semigestructureerde interviews. Met behulp van een systematische benadering wordt het effect van juridische bevoegdheden getest, zowel autonoom als in interactie met 'interveniërende variabelen' geoperationaliseerd vanuit de theoretische literatuur: 'supranationale of intergouvernementele dominantie', de positie van de EU in het internationale krachtenveld, en heterogeniteit in voorkeuren tussen de lidstaten. Het integratieve politiek-juridische onderzoeksdesign zorgt voor triangulatie van bevindingen.

Vooraf werd verwacht dat de juridische bevoegdheden, vooral op basis van de EU-verdragen, een aanzienlijk effect hadden op coördinatie van EU en lidstaat-actoren in alle stadia van de besluitvorming. Bovendien was de verwachting dat er veel interactie was met de verklaringen vanuit de politiek-theoretische literatuur, maar dat de juridische bevoegdheden dominanter waren. In het krachtenveld van de actoren werd verwacht dat de juridische bevoegdheden vooral de Europese Commissie in staat zou stellen om te coördineren en de lidstaat-actoren juist zou belemmeren.

De bevindingen nuanceren en kwalificeren sommige van de theorieën en concepten, waarin de rol van EU-Verdragen vaak absent is. De juridische bevoegdheden binnen de EU en in de context van de Verenigde Naties hebben tenminste matig effect. De juridische bevoegdheden zijn in deze dissertatie breed geoperationaliseerd en omvatten Verdragsartikelen, arresten van het Hof van Justitie van de EU, de externe multilaterale juridische context en richtlijnen en verordeningen. Deze benadering was nuttig omdat het per casestudie verschildte welke juridische bevoegdheid dominant was. De juridische bevoegdheden gaven in het algemeen aan in welke beleidsvelden coördinatie moeilijker werd geacht, maar gaven ook juist het gezamenlijke pad van coördinatie aan in (vooral) onderhandelingen en (in mindere mate) besluitvorming en implementatie. In de literatuur is vooral aandacht voor de 'sluipende' overdracht van bevoegdheden naar de EU. Toch maken de casestudies juist duidelijk dat vooral de lidstaten gebruik maken van hun bevoegdheden, vooral wanneer zij hun belastingen, energie mix of landgebruik-beleid willen beschermen. De externe (VN) context geeft ook in zekere mate de grenzen van interne coördinatie aan, al

geldt dit vooral voor klimaatonderhandelingen. Wanneer er eigenlijk geen multilateraal forum is, zoals in het geval van alternatieve brandstoffen, is het erg moeilijk om EU en lidstaat-actoren op één lijn te krijgen.

Het proefschrift laat echter ook zien dat de juridische bevoegdheden soms gewoonweg niet worden gevolgd. Bovendien lijkt het Hof van Justitie absent in de evaluatie van coördinatie van duurzaam ontwikkelingsbeleid. Vooral de Europese Commissie lijkt aarzelend in het starten van juridische procedures, waarmee het haar formele juridische bevoegdheden niet volledig tot wasdom laat komen. Deze bevinding is des te opmerkelijker omdat elke casestudie duidelijke voorbeelden laat zien van gedrag dat contrair is aan het EU-Verdrag en/of de bindende doelstelling van duurzame ontwikkeling. Voorbeelden zijn bijvoorbeeld het eigenaardige onderhandelingsmandaat van 'Team EU' in de klimaatonderhandelingen, dat ten onrechte is gebaseerd op unanimiteit. Bovendien is het Voorzitterschap veel dominanter dan dit volgens het Verdrag had moeten zijn. Andere voorbeelden zijn de geringe EU-coördinatie van SDG-implementatie en het niet-starten van juridische procedures tegen de kartelvorming rond dieselbrandstoffen. Naast deze voorbeelden blijkt dat de categorie van 'gedeelde' bevoegdheden wel erg breed is en dat per beleidsgebied moet worden bezien hoe dit in de praktijk werkt. Dit maakt coördinatie van 'mixed competence arrangements' met vele facetten, zoals geanalyseerd in dit proefschrift, uitermate lastig en vaak gebaseerd op ad-hoc beslissingen. In dat verband blijkt de interactie met de 'interveniërende variabelen' duidelijk te zorgen voor extra begrip. De casestudies maken echter vooral ook duidelijk dat er veel interactie is tussen politieke en juridische variabelen in de praktijk en dat het nuttiger is om deze variabelen in gezamenlijkheid en ongewogen mee te nemen. De bevindingen in dit proefschrift kunnen worden gekenschetst als 'plausibility probes'. Additioneel onderzoek is nodig om de bevindingen te bevestigen, gezien het klein aantal cases met enkele eigenaardigheden. Desondanks draagt deze dissertatie bij aan de theorievorming en nieuwe methodologische benaderingen in het analyseren van EU en lidstaat coördinatie van duurzaam ontwikkelingsbeleid, zowel in de EU als in de multilaterale context.